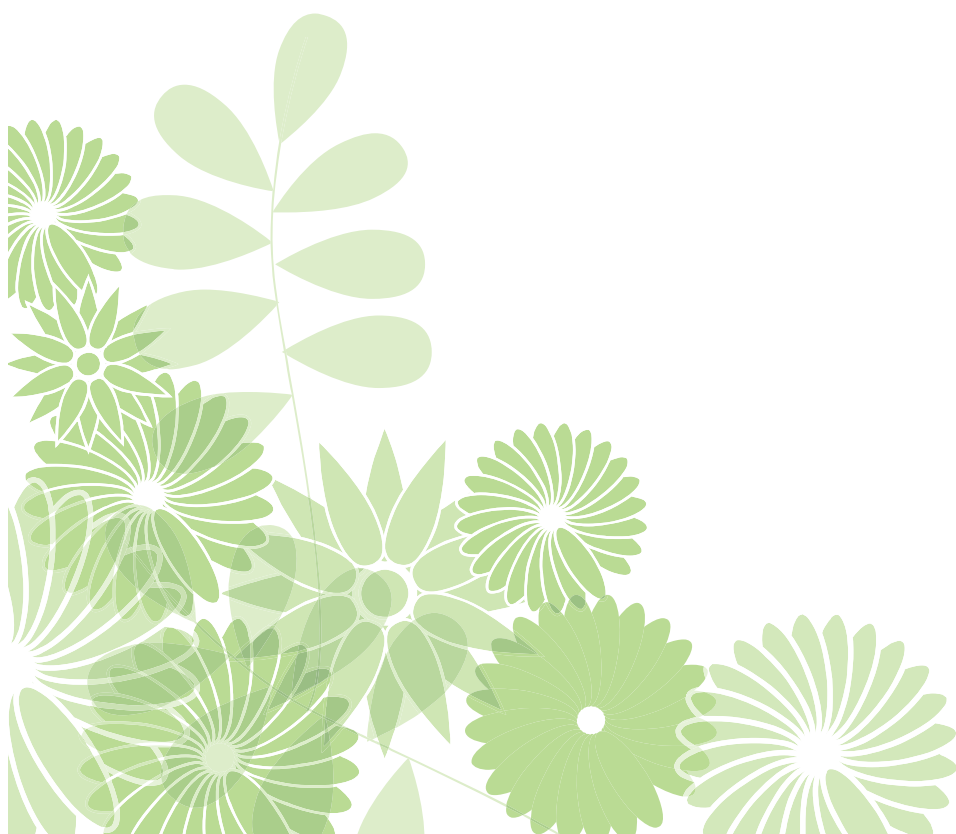

Riktlinjer för Bostadsanpassningsbidrag

Obligatoriskt för samtliga styrdokument

Beslutsnivå- och datum <i>(läggs in efter beslut)</i>	Vård- och omsorgsnämnden 2019-11-05
Diarienummer	2019VON/0129
Reviderat	-
Lagstadgat styrdokument	Riktlinjer för Bostadsanpassningsbidrag
Ersätter styrdokument	-
Uppföljning	Årsvis
Ansvar	Social- och omsorgskontoret/ socialchef

Beslutsdatum: 2019-11-05	Diarienummer: 2019VON/0129
Dokumentnamn: Riktlinjer för Bostadsanpassningsbidrag	

Innehållsförteckning

Syfte och omfattning	3
Utgångspunkter för arbetet inom vård- och omsorgsnämnden.....	3
Barnperspektivet	3
Samverkan	3
Bemötande	3
Delaktighet	4
Våld i nära relation	4
Lagar och föreskrifter	4
Allmänt om lagen för bostadsanpassningsbidrag	4
Kriterier för bostadsanpassningsbidrag	5
Bostaden	5
Åtgärder som kan bli aktuella	6
Rehabilitering, funktionsträning och sjukvård	6
Skälig kostnad	6
Reparationer	6
Vid flytt/byte av bostad	6
Nybyggnation	7
Återanvända produkter	7
Barn	7
Dokumentation och handläggning	7
Viktiga aspekter vid handläggningen	7
Dokumentation	7
Återkallelse av beslut	8
Återbetalning	8
Avgift	8
Beslut	8
Fullmakt	8
Uppföljning	8

Beslutsdatum: 2019-11-05	Diarienummer: 2019VON/0129
Dokumentnamn: Riktlinjer för Bostadsanpassningsbidrag	

Syfte och omfattning

Riktlinjerna för handläggning av bostadsanpassningsbidrag fastställs av vård- och omsorgsnämnden, och är ett styrdokument främst riktat till handläggare som utreder och fattar delegationsbeslut inom området. Syftet med riktlinjerna är att de ska verka som vägledning i handläggares arbete med rättssäker utredning, behovsbedömning och beslutsfattande. Riktlinjerna syftar också till att ge politiker en vägledning i arbetet för att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling i handläggningen samt att ge information till kommunens medborgare om vad som gäller inom området.

Riktlinjerna har sin utgångspunkt i lag, förarbeten, rådande föreskrifter och rättspraxis och ska ses som vägledande. Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning i den enskildes möjlighet att få sin ansökan individuellt prövad. Varje ansökan ska utredas och varje beslut ska baseras på den enskildes individuella behov.

Utgångspunkter för arbetet inom vård- och omsorgsnämnden

Nedan följer några centrala utgångspunkter som ska genomsyra arbetet inom vård- och omsorgsnämndens verksamhet:

Barnperspektivet

Vård- och omsorgsnämnden ska i samtliga beslut och åtgärder som direkt eller i förlängningen berör barn ha ett barnperspektiv som sätter det enskilda barnet i centrum. Allt arbete inom vård och omsorgsnämnden ska bedrivas i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Barnperspektivet innebär att arbetet ska göras med särskild beaktning till barnets situation, behov, intressen och åsikter. I det ingår även att göra en bedömning av vilka konsekvenser ett visst beslut kan få för barnet.

Samverkan

Samverkan är centralt för vård- och omsorgsnämndens verksamheter, såväl intern som extern samverkan. Detta för att skapa en helhetssyn av den enskildes behov och förmåga samt för att på bästa sätt tillgodose den enskildes behov. Myndigheternas skyldighet att vara varandra behjälpliga och samverka regleras i 8 § FL. All samverkan med externa myndigheter, organisationer och instanser ska ske med den enskildes samtycke.

Bemötande

Vård- och omsorgsnämnden har enligt 6 § FL en serviceskyldighet som innebär att den enskilde ska få upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp i frågor som rör verksamhetsområdet. Hjälp och stöd ska lämnas i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till den enskildes behov. Om någon enskild av misstag vänder sig till fel myndighet bör myndigheten hjälpa den enskilde till rätta.

Beslutsdatum:	2019-11-05	Diarienummer:	2019VON/0129
Dokumentnamn:	Riktlinjer för Bostadsanpassningsbidrag		

Delaktighet

Den enskildes rätt till delaktighet i handläggning och insatser är en viktig princip inom vård- och omsorgsnämndens arbete och är avgörande för den enskildes rättssäkerhetsskydd. Den enskildes rätt till delaktighet innebär att utredning och insatser ska genomföras tillsammans med den enskilde och stor vikt ska läggas vid den enskildes inflytande och självbestämmande. Rätten till delaktighet medför också att den enskilde har rätt att under ärendets gång få ta del av dokumentation samt att få antecknat om den enskilde anser att någon uppgift är felaktig.

Våld i nära relation

Personal som arbetar inom vård- och omsorgsnämnden ska ha relevant kunskap om våldets mekanismer och kunna bemöta en person som är våldsutsatt utifrån dennes situation. Vid misstanke om att en enskild i kontakt med vård- och omsorgsnämnden är utsatt för våld av en närstående ska denne erbjudas kontakt med handläggare som särskilt ansvarar för att utreda och följa upp insatser gällande våld i nära relation. Om ett barn utsatts eller misstänks vara utsatt för våld/bevittnat våld, eller en vuxen är våldsutsatt våld och det finns barn i familjen, ska enheten för barn, ungdom och familj alltid kontaktas och en anmälan enligt 14 kap 1 § SoL ska i dessa lägen alltid göras.

Lagar och föreskrifter

Lagar och föreskrifter som ligger till grund för riktlinjerna:

- Socialtjänstlagen (2001:453)
- Förvaltningslag (2017:900)
- Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag
- Plan- och bygglag (2010:900)
- Jordabalk (1970:994)

Riktlinjerna förhåller sig också till aktuell rättspraxis, förarbeten till gällande lag samt bindande föreskrifter från Boverket, *Boverkets föreskrifter om bostadsanpassningsbidrag; BFS 2018:12*.

Allmänt om lagen för bostadsanpassningsbidrag

Kommunerna ansvarar för att bidrag lämnas till anpassning och återställning av bostäder. Bidraget ger möjligheter för den enskilde att göra de individuella anpassningar av bostaden och närmiljön som han eller hon behöver. Lagen har karaktären av en rättighetslag så att enskilda, under förutsättning att de särskilda villkoren är uppfyllda, ska garanteras att få sina behov tillgodosedda och ges möjlighet till överprövning i domstol vid avslagsbeslut. Krav på hänsynstagande till den funktionsnedsattes behov vid utformningen av den fysiska miljön i och nära bostäder anges i plan- och bygglagen (2010:900) med tillhörande förordning. Där finns regler om tillgänglighet och användbarhet avseende människor med funktionsnedsättning. Systemet med bostadsanpassningsbidrag ska ses som ett komplement till plan- och bygglagens bestämmelser.

Beslutsdatum: 2019-11-05	Diarienummer: 2019VON/0129
Dokumentnamn: Riktlinjer för Bostadsanpassningsbidrag	

Kriterier för bostadsanpassningsbidrag

Enligt 5 § Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag ska bidrag kunna lämnas för att komplettera de fasta funktionerna i bostaden. Detta gäller även om kompletteringen inte är fastmonterad i byggnaden. Det måste dock finnas en tydlig fysisk och funktionell koppling till den fasta funktionen. Ett exempel på en sådan komplettering är en handsändare till en dörrautomatik, där en handsändare är en förutsättning för att sökanden ska kunna använda dörrautomatiken.

De åtgärder den enskilde ansöker om ska vara nödvändiga med hänsyn till funktionsnedsättningen och tillgodose de behov personen har på grund av funktionsnedsättningen. Den enskilde ska så långt som möjligt kunna använda sin bostad som alla andra och självständigt kunna tillgodose sina grundläggande och vardagliga behov, i dessa behov innefattas att kunna förflytta sig inom bostaden, in och ut ur bostaden samt att kunna ta sig ut och in från balkonger eller uteplatser i direkt anslutning till bostaden. Vad som krävs för att bostaden ska vara ändamålsenlig är också en bedömning från fall till fall, det beror bl.a. på funktionsnedsättningen, de behov den medför för den enskilde (Prop. 2017/18:80 s.70).

Bostaden

Enligt 3 § Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag kan bidrag lämnas för anpassning i den enskildes permanentbostad. Bostaden måste vara belägen inom Värmdö kommun. Om bostaden hyrs i andra hand, lämnas bidrag endast om anpassningsåtgärden är skälig med hänsyn till hur långvarig upplåtelsen är. Det kan vara motiverat att vidta enklare, mindre kostsamma anpassningsåtgärder även om upplåtelsen är kortvarig, medan det för mer omfattande och kostsamma åtgärder bör krävas att upplåtelsen är säkrad för lång tid framöver. Om någon åtar sig att regelbundet svara för omvårdnaden av en person med funktionsnedsättning i sin bostad och om åtagandet kan antas avse en längre tid, lämnas bidrag även för anpassning av den bostaden. Bestämmelsen avser bland annat situationer där barn med funktionsnedsättning bor växelvis hos sina föräldrar eller där vuxna med funktionsnedsättning vistas i sina föräldrars eller barns hem utan att stadigvarande bo där. Bidrag beviljas inte för att göra anpassningar i ett hus som används som fritidshus.

Enligt 8 § Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag ska anpassningsåtgärder inte vara ett led i en större upprustning av bostadshuset och får inte heller utgöra normalt bostadsunderhåll/standardhöjning. Normalt underhåll åligger fastighetsägaren. Bidrag lämnas heller inte för installation av grundläggande bostadsfunktioner, generella åtgärder som krävs enligt bygglagstiftningen, åtgärdande av byggtekniska fel eller åtgärdande av trångboddhet är inte skäl för att bevilja bostadsanpassningsbidrag. Vägledning kan tas av 12 kap. 18 a § Jordabalken (1970:994) där det anges under vilka förutsättningar en bostad ska anses ha lägsta godtagbara standard.

Enligt 6 § Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag lämnas inte bidrag för åtgärder i särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd (5 kap. 5 § SoL) och heller inte i bostäder med särskild service för människor som av

Beslutsdatum: 2019-11-05	Diarienummer: 2019VON/0129
Dokumentnamn: Riktlinjer för Bostadsanpassningsbidrag	

fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring (5 kap. 7 SoL). Vidare lämnas inte bidrag för anpassning av boende enligt 9 § 8 och 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Åtgärder som kan bli aktuella

Anpassningsåtgärder som kan bli aktuella är mindre åtgärder så som justering av trösklar, uppsättning av stödhandtag, dörrautomatik och installation av spisvakter, men även åtgärder som innebär stora förändringar i byggnaden så som tillbyggnader, breddning av passager, rivning och flyttning av väggar, montering av ramper, hissar, lyftanordningar och särskilt anpassad köks- eller badrumsinredning. De anpassningar som beviljas är alltid utifrån en individuell bedömning (prop. 2017/18:80 s.69).

Rehabilitering, funktionsträning och sjukvård

Enligt 5 § Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag ska bostadsanpassningsbidrag inte lämnas om behovet kan tillgodoses med hjälpmedel som erbjuds av landstinget eller kommunen enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Åtgärder som har samband med behovet av rehabilitering, funktionsträning och sjukvård i bostaden kan i vissa fall ge rätt till bostadsanpassningsbidrag, enligt 7 § lagen om bostadsanpassningsbidrag

Skälig kostnad

Enligt 16 § Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag lämnas bidrag med belopp som motsvarar skälig kostnad för åtgärderna. Skälig kostnad innebär den kostnad som ger nödvändig funktion för den enskilde och för andra hushållsmedlemmar. Vid större åtgärder ska minst två anbud/offert tas in. Om den enskildes behov kan tillgodoses genom olika typer av anpassningar, ska det billigaste och minst omfattande alternativet väljas. Handläggaren tar ingen hänsyn till den enskildes ekonomiska situation.

Reparationer

Bostadsanpassningsbidrag kan beviljas för reparation av tekniskt avancerad utrustning som införskaffats via bostadsanpassningsbidrag samt i de fall som anordning eller inredning har utsatts för onormalt slitage på grund av funktionsnedsättningen 11 § Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag.

Bidrag för reparationer kan endast sökas av den som beviljats bidraget för åtgärden som behöver repareras, vilket innebär att en ansökan inte kan inkomma från en fastighetsägare eller fastighetskötare.

Vid flytt/byte av bostad

Om den sökande, med känd funktionsnedsättning, flyttare till en otillgänglig bostad kan bostadsanpassningsbidrag endast beviljas om det finns särskilda skäl. Sänkta boendekostnader, önskemål om närhet till skola, fritidsaktiviteter, livsmedelsbutik och allmänna kommunikationer är inte skäl för att bevilja bidrag (se också KamR Stockholm 2018-05-08, mål nr 7132-17).

Beslutsdatum: 2019-11-05	Diarienummer: 2019VON/0129
Dokumentnamn: Riktlinjer för Bostadsanpassningsbidrag	

Nybyggnation

Vid flytt till nybyggnation kan bostadsanpassningsbidrag endast beviljas för specialutrustning, som till exempel spol- och torkfunktion på toalett.

Återanvända produkter

Den enskilde äger anpassningen själv, men i de fall det finns önskemål om att återlämna anpassningar som går att återanvända kan detta ske.

Barn

Om ansökan gäller ett barn behöver handläggaren ta hänsyn till barnets ålder samt bedöma vad som anses vara normalt föräldraansvar och vad som behöver kompenseras till följd av barnets funktionsnedsättning. Under ett barns första år har föräldrar ett stort ansvar att göra egna åtgärder i hemmiljön för att säkerställa barnets säkerhet.

Dokumentation och handläggning

Viktiga aspekter vid handläggningen

Vid bostadsanpassningsärenden ska handläggaren särskilt beakta dessa aspekter i sin bedömning:

- Enligt 2 § Boverkets föreskrifter (2018:12) om bostadsanpassningsbidrag ska den enskilde med sin ansökan om bostadsanpassningsbidrag bifoga intyg av arbetsterapeut, läkare eller annan sakkunnig som visar att de åtgärder som bidrag söks för är nödvändiga med hänsyn till funktionsnedsättningen. Om behovet av en åtgärd är uppenbart så kan kommunen avstå från att kräva in ett intyg. Handläggaren gör sedan en bedömning om funktionsnedsättningen är långvarig eller bestående samt värderar det medicinska intygets styrka och bedömer om det är tillräckligt medicinskt styrkt att de sökta åtgärderna har en tydlig koppling till funktionsnedsättningen och är nödvändiga med hänsyn till funktionsnedsättningen.
- Handläggaren ska kontrollera om det framgår av intyget att bostadsanpassningsbehovet inte har kunnat tillgodoses på annat sätt, till exempel genom specifik rehabilitering, hjälpmedel eller omdisponering av utrymmet.
- Vid fördelning och prioritering av ärenden ska förtur lämnas till de personer som behöver insatser för att kunna flytta tillbaka till sin bostad efter vistelse på sjukhus eller korttidsplats.
- Handläggaren utreder om samverkan med biståndsavdelningen ska etableras. Detta ska särskilt beaktas om ansökan gäller ett barn. Om samverkan behöver ske ska samtycke inhämtas hos den enskilde.

Dokumentation

Handläggning och dokumentation regleras av bostadsanpassningsbidrag regleras i Förvaltningslag (2017:900). Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Handläggning av ärenden som rör enskilda

Beslutsdatum: 2019-11-05	Diarienummer: 2019VON/0129
Dokumentnamn: Riktlinjer för Bostadsanpassningsbidrag	

samt genomförande av beslut om stödinsatser ska dokumenteras. Dokumentationen skall utvisa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse. Dokumentationen ska vara saklig, objektiv och utformas med respekt för den enskilde. Alla uppgifter som har betydelse för ärendet ska dokumenteras i aktuellt ärendehanteringssystem.

Återkallelse av beslut

Före utbetalningen av bostadsanpassningsbidrag eller återställningsbidrag får handläggaren som beviljat bidraget återkalla beslutet, om de förutsättningar som låg till grund för beslutet inte längre föreligger. (Till exempel om det framkommer att sökanden har lämnat vilseledande uppgifter och av den anledningen blivit beviljad bidraget).

Återbetalning

Ett bostadsanpassningsbidrag som redan har betalats ut till sökanden kan krävas tillbaka endast i följande två fall:

- Om den som har mottagit bidraget har lämnat oriktiga uppgifter eller på något annat sätt förorsakat att bidrag felaktigt lämnats eller lämnats med ett för högt belopp.
- Om bidraget lämnats felaktigt eller lämnats med ett för högt belopp och mottagaren skäligen borde ha insett detta.

Avgift

Insatser som avser bostadsanpassningsbidrag är avgiftsfria. Bidraget är inte inkomstprövat.

Beslut

Ett beslut om bostadsanpassningsbidrag ska vara skriftligt, redovisa bidragets storlek och de åtgärder som bidrag beviljats för, samt hur beslutet kan överklagas.

Fullmakt

Handläggare av bostadsanpassningsbidrag kan få en fullmakt av den sökande att vara behjälplig med beställningar av anpassning hos entreprenör, samt att hantera fakturor. Detta innebär att beställningar gällande bostadsanpassningen sker i den enskildes namn .

Uppföljning

Riktlinjer ska årligen revideras utifrån ny rådande lagstiftning, förfkrifter och andra ledande dokument. Ansvar för att riktlinjerna tillämpas och efterlevs vilar på ansvarig chef för enheten